

## **Принципи та фактори інвестиційної привабливості підприємства**

**Пилипенко Н.М.**, к.е.н., доцент  
Сумський національний аграрний університет

Досягнення стійкого розвитку підприємства, підвищення конкурентоспроможності та ефективності функціонування підприємства неможливе без інвестицій в оновлення виробничих потужностей. Інвесторам, які вкладають свої гроші та інше майно в українські підприємства, для прийняття рішень необхідно оцінити інвестиційну привабливість країни, регіону, галузі, підприємства та обґрунтувати доцільність вкладення інвестиційних ресурсів. Проведений аналіз до відомих методологічних підходів оцінки інвестиційної привабливості підприємства дає можливість зробити висновок про те, що: метою оцінювання в основному є аналіз поточного фінансового стану підприємства без врахування можливостей підприємства у забезпеченні цілей інвестора у майбутньому, також результати оцінювання не дають можливості визначити причини низької інвестиційної привабливості. На нашу думку основним завданням визначення інвестиційної привабливості є не вибір найкращого підприємства зі списку досліджуваних, а отримання інвестором інформації, яка дасть відповідь щодо здійснення його основної цілі – отримати максимум вигоди від інвестування. Необхідний комплексний підхід до оцінки інвестиційної привабливості підприємства, до визначення факторів впливу та формування оціночних показників з метою надання об'єктивної інформації потенційному інвестору. Так як для стратегічного інвестора крім отримання прибутку метою інвестицій є зростання ринкової вартості бізнесу, збільшення долі на ринку, зниження виробничих витрат, тому потенційний об'єкт інвестування повинен бути конкурентоспроможним не тільки в короткостроковому періоді, а оцінка потенційної конкурентоспроможності має важливе значення. Інвестора цікавить не стільки ретроспективні та поточні показники фінансово-економічного стану підприємства, як здатність підприємства забезпечити отримання очікуваного інвестором доходу. Визначення інвестиційної привабливості повинно базуватися на оцінці економічного потенціалу підприємства, перспектив розвитку підприємства, ринкового потенціалу, ефективності управління підприємством, перспективності галузі та оцінці умов інвестування. На першому етапі необхідно визначитися з основними факторами та критеріями, які є визначальними при оцінці інвестиційної привабливості підприємства. Аналіз змісту та суті категорії «інвестиційна привабливість» як суб'єктивно-об'єктивної інтегральної характеристики, дає можливість зробити висновок про те, що виміряти інвестиційну привабливість можна лише опосередкованим шляхом узагальнення якісних і кількісних

показників в моделі інтегральної оцінки. Тому в оцінці інвестиційної привабливості підприємства першочерговою є проблема вибору показників та подальше їх узагальнення в одному кінцевому результуючому показнику. При цьому вибір шкал узагальнення показників та подання отриманих результатів має важливе значення. Оцінка інвестиційної привабливості ускладнюється неоднозначністю інтерпретації якісних характеристик підприємства. Враховуючи вищевикладене, необхідно обґрунтувати вибір показників-індикаторів оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Для цього необхідно здійснити дослідження факторів впливу на інвестиційну привабливість підприємства. Під фактором розуміють суттєву обставину в якому-небудь процесі. Фактори інвестиційної привабливості — це вихідні складові, які визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства. Фактори інвестиційної привабливості пропонуються розподілити на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх факторів, які здійснюють вплив на інвестиційну привабливість підприємства і не залежать від діяльності підприємства, слід віднести: інвестиційну привабливість країни в цілому (інвестиційний клімат), інвестиційну привабливість регіону та інвестиційну привабливість галузі. Інвестиційну привабливість країни в цілому характеризують: економічна та політична стабільність, бюджетно-податкова та грошово-кредитна політика, сприяння веденню бізнесу, рівень корупції в країні та ін.. Інвестиційну привабливість галузі визначається: станом конкуренції в галузі, привабливістю продукції, прибутковістю галузі та ін.. Внутрішні фактори залежать від діяльності підприємства. З точки зору інвестора аналіз внутрішніх факторів є більш інформативним, так стан зовнішнього середовища є заздалегідь визначеним, інвестор знайомий і з інвестиційним кліматом у країні, і з привабливістю галузі. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства це перш за все достовірна оцінка внутрішніх факторів. Запропонована класифікація факторів впливу дає можливість визначитися з конкретним набором показників, які є найбільш впливовими при оцінці інвестиційної привабливості підприємства та побудувати модель оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Кожен із перерахованих факторів може бути охарактеризований певними показниками. Аналіз економічного потенціалу підприємства передбачає визначення виробничого потенціалу (виробничих потужностей підприємства, рівень техніко-технологічного оснащення та перспективи підприємства в даному напрямку, також повинна здійснюватися оцінка стану інновацій на підприємстві), фінансового потенціалу, трудового потенціалу. Важливе значення має оцінка ринкового потенціалу на підприємстві, яка повинна включати аналіз позиції підприємства на ринку, конкурентоспроможність продукції, перспективи збільшення споживчого попиту на дану продукцію.